

ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE

Spotřebitelské zadlužování: Češi se zadlužují především nákupem zboží na splátky

21. února 2018

- Češi si půjčují především od nebankovních společností nebo přímo od prodejců zboží (celkem 66 %), od banky si půjčuje pouze 44 % spotřebitelů
- Neochota šetřit (37 %) a slevové akce (41 %) jsou hlavními důvody, proč se Češi zadlužují
- 28 % z těch, kteří si půjčují, tak činí rizikovým způsobem a 76 % z nich si půjčuje u nebankovních společností a prodejců
- Roste zájem o konsolidace úvěrů

Průzkum České bankovní asociace (ČBA), realizovaný agenturou NMS v únoru 2018 na reprezentativním vzorku 1030 dospělých obyvatel ČR, sledoval míru a charakter využívání spotřebitelských půjček mezi Čechy. Celkem v současné době splácí nějaký úvěr 27 % Čechů. Dalších 37 % má zkušenost s úvěrem z minulosti. Dvě a více půjček splácí více než třetina z Čechů (36 %), kteří mají aktuálně půjčeno.

Češi si půjčují impulzivně při nákupu

Obecně si Češi nejčastěji půjčují na spotřební elektroniku (30 %) či bílé zboží (24 %) respektive bytové zařízení (15 %) nebo auto (22 %). Fakt, že si lidé půjčují zejména na předměty denní potřeby, souvisí s impulzivním charakterem jejich půjčování. Jako hlavní důvod, proč si vzali půjčku na nákup zboží, uvedlo 41 % respondentů výhodnou splátkovou akci, respektive neochotu šetřit (37 %) případně aktuální nedostatek finančních prostředků (35 %).

„Češi již nejsou tak zvyklí si šetřit na konkrétní nákup jako tomu bývalo dříve a jsou relativně více netrpěliví. Proto půjčkám dominuje spotřební zboží přímo od prodejců. Řada spotřebitelů má přitom dvě a více půjček což pochopitelně zvyšuje riziko platební neschopnosti a následnou nutnost konsolidace půjček“, říká výkonný ředitel České bankovní asociace Pavel Štěpánek.

Průměrná výše půjčky je 45 tisíc korun, rozptyl je ale veliký. Třetina respondentů si půjčila více než 100 tisíc korun. Čtvrtina naopak méně než 10 tisíc korun. Ovšem i u malých dluhů je na místě obezřetnost. Podle oficiálních statistik Poradny při finanční tísni představuje 85 % všech dluhů v exekuci dluhy do 10 tisíc korun.

Rizikově si půjčuje každý třetí

Výzkum se zaměřil i na tzv. skóre rizikového půjčování, které hodnotí spotřebitele z hlediska výskytu rizikových faktorů.

Výpočet skóre rizikového půjčování:

- Spotřebitel je ochotný krýt splátky další půjčkou -> 2 body
- Neschopnost splácet chce spotřebitel řešit další půjčkou -> 2 body
- Aktuálně spotřebitel splácí 3 a více půjček -> 1 bod
- Spotřebitel si půjčil při dlouhodobém nedostatku financí -> 1 bod
- V minulosti měl spotřebitel alespoň 4 půjčky -> 1 bod
- Půjčil-li si spotřebitel na běžnou spotřebu nebo zábavu -> 1 bod
- Spotřebitel si půjčil u nebankovní instituce nebo fyzické osoby -> 1 bod

ČESKÁ BANKOVNÍ ASOCIACE

Jako rizikový je hodnocen spotřebitel, jehož skóre rizikového půjčování má 4 a více bodů. Aktuální výzkum ukázal, že skóre rizikového půjčování vykazuje takřka každý třetí Čech, který si půjčuje. Většina ze spotřebitelů (76 %), kteří si půjčují rizikově, přitom mají nebo měli půjčku od nebankovní společnosti nebo přímo od prodejce zboží.

Mezi rizikově si půjčujícími nalezneme více mužů než žen. Věkově inklinují k rizikovým půjčkám především lidé ve středním věku 35-54 let (25 %), zatímco starší lidé (15 %) bývají častěji v otázce zadlužování konzervativní. Není překvapivé, že tendence rizikově si půjčovat klesá s rostoucím vzděláním a především s vyššími úsporami domácnosti – z domácností s úsporami menšími než 10 000 Kč je rizikově zadluženo dokonce 30 %. Vysoký podíl rizikových půjček (26 %) vykazují lidé žijící samostatně, zatímco u lidí z vícečetných domácností je to pouze 16 %.

Konsolidace půjček jako důsledek

„Jakkoli je podíl rizikových půjček relativně vysoký, dobrá zpráva je, že si čeští spotřebitelé začínají uvědomovat rizika, plynoucí z vyššího počtu spotřebitelských půjček a stále častěji přistupují ke konsolidaci svých úvěrů“, doplnil Pavel Štěpánek.

Fakt, že Češi vnímají konsolidaci půjček pozitivně, potvrdil i aktuální výzkum ČBA, v němž ho jako preferované řešení platební neschopnosti uvedla čtvrtina dotázaných (25 %). Jako další preferovaná řešení platební neschopnosti respondenti uvedli „vyjednávání o výši splátek“ (31 %) a „půjčku od příbuzných či přátel“ (25 %).

„Výzkum potvrdil to, co ostatně vyplývá i z úvěrových statistik: hlavním zdrojem a činitelem dluhových potíží části obyvatelstva rozhodně nejsou banky. A naopak se může stát, že se doposud bezproblémový klient banky dostane do potíží se splácením úvěru, protože se zadlužil někde jinde a dluhové břemeno mu přerostlo přes hlavu. I proto mají banky zájem na tom, aby se dluhová situace obyvatelstva stabilizovala v únosných mezích, přispívají do diskuse, jak toho docílit a přijímají i konkrétní kroky, jako je zmíněná možnost konsolidace půjček“ uzavírá Pavel Štěpánek.

----- O České bankovní asociaci

Česká bankovní asociace vznikla v roce 1990 a je dobrovolným sdružením právnických osob podnikajících v oblasti peněžnictví. V současné době sdružuje 38 členů. Rolí asociace je především zastupovat a prosazovat společné zájmy členů, prezentovat roli a zájmy bankovníctví vůči veřejnosti, podílet se na standardizaci postupů v bankovníctví a na vytváření odborných zvyklostí, podporovat harmonizaci bankovní legislativy s legislativou Evropské unie a vyvíjet aktivitu v informativní a školící oblasti. ČBA je členem Evropské bankovní federace a EMMI.

Další informace obdržíte na adrese:

Michaela Šimková

Account Manager, Native PR
+420 602 212 093,
michaela.simkova@nativepr.cz